

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради ДФ 05.854.030
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Алла ВИШИНСЬКА,
(власне ім'я, прізвище здобувача)

1994 року народження, громадянка Україна,
(назва держави, громадянином якої є здобувач)

освіта вища: закінчила у 2016 році Вінницький національний аграрний університет
(найменування закладу вищої освіти)

за спеціальністю 071 Облік і оподаткування
(за дипломом)

виконала акредитовану освітньо-наукову програму Управління та адміністрування

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Вінницького національного аграрного
(повне найменування закладу вищої освіти (наукової установи),

університету Міністерства освіти і науки України, м. Вінниця від 24.12.2024 р. № 109а.
підпорядкування (у родовому відмінку), місто)

у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – Наталія ЗДИРКО, доктор економічних наук, професор, директор ННІ економіки та управління, Вінницький національний аграрний університет;
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Рецензентів - Олена ПОДОЛЯНЧУК, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування, Вінницький національний аграрний університет;
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Тетяна МУЛИК, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри аналізу та аудиту, Вінницький національний аграрний університет;
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Офіційних опонентів - Галина ПАВЛОВА, доктор економічних наук, професор, декан факультету обліку і фінансів, Дніпровський державний аграрно-економічний університет;
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Іван Свиноус, доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування, Білоцерківський національний аграрний університет.
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

на засіданні «25» лютого 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
(галузь знань)

Аллі ВИШИНСЬКІЙ
(власне ім'я, прізвище здобувача у давальному відмінку)

на підставі публічного захисту дисертації «Облікове забезпечення управління витратами основного виробництва у молочному скотарстві»
(назва дисертації)

Дисертацію виконано у Вінницькому національному аграрному університеті, Міністерство освіти і науки України, м. Вінниця

(найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування, місто)

Науковий керівник Яна ІЩЕНКО, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, Вінницький національний аграрний університет

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, посада)

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Робота виконана здобувачем особисто, державною мовою, відповідно до вимог щодо її оформлення, містить нові науково обґрунтовані результати проведених досліджень, які забезпечують розв'язання наукового завдання, що має істотне значення для галузі знань 07 «Управління та адміністрування» (відповідно до п. 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами)).

Здобувач має 5 наукових публікацій за темою дисертації, з них 4 (відповідно до п.8, п.9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії):

1. Іщенко Я. П., Вишинська А. Ю. Сучасний стан молочного скотарства в Україні. *Ефективна економіка*. 2023. № 7. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.7.51>. (друк. арк. 0,72, особисто автором проведено аналіз показників стану молочного скотарства в Україні та окреслено особливості традиційних та органічних систем виробництва продукції молочного скотарства – друк. арк.0,36).

2. Іщенко Я. П., Вишинська А. Ю. Сутність і класифікація витрат основного виробництва у молочному скотарстві. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2023. № 2. С. 73-89. DOI: 10.37128/2411-4413-2023-2-5. (друк. арк. 1,01, особисто автором узагальнено дослідження категоріального апарату щодо визначення понять «витрати» та «основне виробництво»; узагальнено класифікацію витрат та запропоновано групування загальновиробничих витрат галузі молочного скотарства залежно від обсягу виробництва з метою їхнього подальшого розподілу й включення до собівартості продукції. – друк. арк.0,51).

3. Іщенко Я. П., Вишинська А. Ю. Організаційні особливості побудови обліку витрат органічного молочного скотарства. *Ефективна економіка*. 2023. № 11. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.11.52>. (друк. арк. 0,6, особисто автором визначено вплив організаційно-технологічних особливостей біологічних перетворень в органічному молочному скотарстві на побудову системи обліку витрат та пропонувано номенклатуру статей обліку витрат виробництва органічної продукції молочного скотарства – друк. арк.0,3).

4. Іщенко Я. П., Вишинська А. Ю. Облікова інформація в системі управління витратами молочного скотарства. *Управління змінами та інновації*. 2023. № 8. С. 11-16. DOI: <https://doi.org/10.32782/СМІ/2023-8-2>. (друк. арк. 0,6, особисто автором запропоновано авторське визначення поняття «управління витратами»; проаналізовано взаємозв'язок функцій управління та функцій обліку, виокремлено сурядну управлінську функцію – друк. арк.0,3).

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Голова ради Здирко Н.Г.:

1. У дисертаційному дослідженні, що конкретно Вами запропоновано для вдосконалення обліку в органічному молочному скотарстві?

2. У роботі представлено алгоритм розрахунку впливу критеріїв на ефективність

бізнес-процесу «Управління здоров'ям та біобезпека» на прикладі захворювання корів на мастит. Чи розроблено Вами подібні критерії для кожного виробничого бізнес-процесу?

Рецензент Подолянчук О.А.:

1. Автор справедливо відмічає про актуальність досліджень в галузі обліку органічного скотарства, проте доцільно було б здійснити порівняльний аналіз витрат органічного та традиційного молочного виробництва, щоб виявити відмінності та визначити основні фактори, що впливають на вартість органічної продукції.

2. Хоча висновки до розділу 3, пункту 5 є слушними й містять детальне та обґрунтоване представлення конкретних пропозицій щодо створення форм первинних документів для обліку витрат в органічному виробництві (які, безумовно, потребують ретельного контролю згідно з українським та європейським законодавством), вони не повністю розкривають потенційний позитивний вплив цих пропозицій, тобто не чітко показують, який саме позитивний результат очікується від впровадження цих нових форм обліку. Зараз висновки описують що пропонується зробити (нові форми), але не достатньо пояснюють чому це важливо і що це дасть на практиці.

3. Надзвичайно цінними є пропозиції автора щодо розроблених форм первинних документів з обліку витрат органічного молочного скотарства. Зокрема, автором розроблено форму Відомості витрат кормів в умовах органічного виробництва (додаток П). Доцільно було б у зазначений первинний документ додати можливість фіксування даних про використання пасовищних кормів.

Рецензент Мулик Т.О.:

1. У дисертаційній роботі, зокрема у розділі 2, автором наведені табличні матеріали із зазначенням джерела «за даними досліджуваного підприємства», однак не зазначено конкретно джерела інформації базових підприємств (фінансова звітність, статистична звітність тощо).

2. У Додатку Ж «Положення про організацію управлінського обліку» п. 2.7 регулює подання інформації у визначених формах управлінської звітності. Вважаємо за доцільне додати перелік та характеристику зазначених форм у вигляді додатку до Положення. Також в розділі 1 п. 1.3 пропонується для оптимізації виробничих бізнес-процесів та зниження витрат система ключових показників ефективності. Доречно було б включити інформацію про зазначені показники та їх вплив на витрати з оплати праці до Положення.

3. У розділі 3, п. 3.3. на рис. 3.8 представлено Акт про використання речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволені до застосування в органічному тваринництві. Вважаємо, що доцільніше даний первинний документ перенести в розділ «Додатки».

Опонент Павлова Г.Є.:

1. В цілому погоджуємось з автором щодо доцільності розробки «Звіту про кормову собівартість продукції тваринництва» (додаток Н4). Для повноцінного аналізу кормової собівартості необхідно враховувати не лише кількість кормів, але й їх поживну цінність (наприклад, вміст сухої речовини, протеїну, жиру, клітковини). Це дозволить оцінити ефективність використання кормів та збалансувати раціони. Впровадження цих додаткових заходів дозволить зробити «Звіт про кормову собівартість продукції тваринництва» ще більш інформативним та корисним інструментом для управління витратами на корми та підвищення ефективності молочного виробництва.

2. У п.1.3 здобувачка пропонує новий підхід до обліку нетелей, зокрема, класифікувати їх як окрему категорію довгострокових активів. Ми вважаємо, що впровадження нового підходу до обліку нетелей вплине на такі фінансові показники, як вартість активів, собівартість продукції, прибуток. Важливо проаналізувати цей вплив та пояснити зміни у фінансовій звітності. При впровадженні нового підходу необхідно передбачити перехідний період та розробити процедуру переоцінки існуючих нетелей. Оскільки нетелі є довгостроковими активами, доцільно нараховувати амортизацію протягом терміну їх продуктивного використання. Це дозволить більш рівномірно розподіляти витрати на отримання продукції та точніше відображати фінансовий результат.

3. В п.3.3, на рис. 3.3. представлено стан органічного виробництва в Україні на 31.12.2022 р. На нашу думку, більш доречним було б висвітлити і наступні роки, або уточнити, чому не наведено актуальнішу статистику.

4. Доцільно переглянути зазначені висновки до розділу 3, пункт 4 (с.166-167), на предмет висвітлення їх результативності. На нашу думку, вони містять ґрунтовний виклад конкретних пропозицій щодо розроблених нових документів які спрямовані для обліку витрат, проте не розкривають в повній мірі прогнозований ефект від них.

5. У п.3.3. таблиці 3.9 визначено вплив організаційно – технологічних особливостей біологічних перетворень у органічному молочному скотарстві на побудову системи обліку витрат. Доцільно посилити дану інформацію з врахуванням специфічних витрат, пов'язаних з органічним виробництвом: витрати на сертифікацію та інспектування органічного виробництва; витрати на ведення документації, що підтверджує органічний статус; витрати на навчання персоналу щодо вимог органічного виробництва; можливі втрати врожаю або продуктивності через обмеження у використанні певних технологій та препаратів тощо. Для оцінки економічної ефективності органічного виробництва корисно проводити порівняльний аналіз витрат та собівартості з традиційним молочним скотарством.

6. Здобувачка запропонувала розділити виробничий процес галузі молочного скотарства на окремі бізнес-процеси (с.72, рис.1.16). Доцільно було б відобразити систему виробничих бізнес процесів у органічному скотарстві та систему КПЕ для їх оптимізації.

Опонент Свиноус. І.В.:

1. У п.1.3 автором запропоновано для потреб організації управлінського процесу поділ виробничих бізнес-процесів галузі молочного скотарства (с.73, рис.1.16). На нашу думку, було б більш доцільно, врахувати їх взаємодію, тобто яким чином інформація та матеріали передаються між різними етапами виробництва, чи існують залежності, які можуть призвести до затримок або збоїв. Наприклад, якість корму (один бізнес-процес) безпосередньо впливає на надої (інший бізнес-процес). Важливо забезпечити ефективну комунікацію та координацію між відповідальними за різні процеси.

2. Ідея розробки дисертанткою системи ключових показників ефективності (КПЕ) для оптимізації виробничих бізнес-процесів та зниження витрат є дуже слушною та перспективною (п. 1.3, с. 74, рис.1.17). Корисно було б для зручності аналізу та прийняття управлінських рішень візуалізувати дані КПЕ за допомогою графіків, діаграм, звітів. Це дозволить швидко оцінювати ситуацію та виявляти тенденції.

3. Розмежування дисертанткою понять «витрати на біологічні перетворення» та «витрати виробництва» в контексті молочного скотарства є важливим та обґрунтованим. Виділення технологічних витрат, що здійснюються після відокремлення продукції від біологічного активу, дозволить більш точно аналізувати собівартість та ефективність виробництва (п.1.2, с.47, рис.1.10). Проте доцільно було б не лише констатувати наявність певних витрат, але й проаналізувати їх динаміку в часі. Зміна витрат у порівнянні з попередніми періодами, з плановими показниками або з показниками інших підприємств галузі дозволить виявити тенденції та фактори, що впливають на витрати.

4. У висновках до розділу 1 недостатньо розкрито інформацію про сучасний стан молочного скотарства в Україні, який проаналізований в п.1.1 дисертації.

5. Запропонована дисертанткою схема управління витратами виробництва в галузі скотарства (с. 67, рис. 1.13), що включає функції планування, обліку, звітності, контролю, аналізу та прийняття рішень, є цілком логічною та відображає основні етапи управлінського циклу. При цьому, функцію планування можна було б розширити, включивши такі елементи: стратегічне планування, тактичне планування, оперативне планування, бюджетування.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» - членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Аллі ВИЩИНСЬКІЙ

(власне ім'я, прізвище, здобувача (ки) у давальному відмінку)

ступінь доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
(галузь знань)

за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»
(код і найменування спеціальності (спеціальностей))

відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Окрема думка члена разової ради додається (за наявності).

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Наталія ЗДИРКО
(власне ім'я та прізвище)

Людмила Здирко Ч.Ф. засвідчує
вчений секретар

Людмила Здирко *Л. М. Жортанюк*